

Scenariusz lekcji religii katolickiej dla kl. II-IV Szkoły Podstawowej. Propozycja nr 3.
red. ks. A. Kiciński, J. Borowicz
opracował ks. mgr Marcin Gazda

Odwaga obrony krzyża

Fot. Krzyż ze szkoły w Miętnej na Jasnej Górze

Historia wydarzeń w Miętnej – świadectwo wiary młodego pokolenia

Podczas wykładów ks. dr hab. Andrzeja Kicińskiego, prof. KUL po raz pierwszy usłyszałem o wydarzeniach w Miętnej. To poruszająca historia młodego pokolenia, które z odwagą broniło swoich wartości i wiary. Obrona krzyża stała się symbolem wierności wierze, nawet w obliczu represji.

Obecne wydarzenia w naszej ojczyźnie skłaniają do refleksji nad pytaniem: czy dzisiaj znajdują się ludzie, którzy, tak jak bohaterowie ze szkoły w Miętnej, będą potrafili odważnie upomnieć się o krzyż, chrześcijańskie wartości i inne symbole naszej wiary i tożsamości narodowej w szkołach, miejscach pracy i urzędach?

Z radością przyjąłem zaproszenie ks. Profesora do udziału w projekcie mającym na celu zbadanie wydarzeń w Miętnej. Jednym z rezultatów badań jest popularyzacja ich wyników wśród dzieci i młodzieży. Poniżej przedstawiamy scenariusz lekcji nawiązujący do tych wydarzeń, przeznaczony dla najmłodszych uczniów szkoły podstawowej. Wierzymy, że nauczanie dzieci i młodzieży o wartościach i symbolach, które wpisały się w historię naszej wiary i ojczyzny, pomoże kształtować w nich odpowiednie postawy. Mamy nadzieję, że te konspekty pomogą młodemu pokoleniu lepiej zrozumieć historię Miętnej.

Tarnów-Lublin 24.05.2024 r.

I. Założenia edukacyjne

1. Cele ogólne

- ukazanie znaku krzyża, jako sposobu wyznawania swojej wiary i świadczenia o niej
- zapoznanie z wydarzeniami związanymi z obroną krzyża w Miętnej

2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiedza:

- poznaje historię związaną z obroną krzyża w Miętnej.
- wie, że wykonując znak krzyża może świadczyć o swojej wierze.

Umiejętności:

- potrafi opowiedzieć własnymi słowami, dlaczego krzyż jest ważny dla chrześcijanina.
- wyjaśnia, dlaczego wykonanie znaku krzyża jest gestem odwagi.

Postawy:

- potrafi wykonać znak krzyża przechodząc koło kościoła, przydrożnego krzyża.

3. Korelacja z edukacją szkolną

- Edukacja społeczna. Wydarzenia związane z obroną krzyża w Miętnej.
 - Edukacja polonistyczna. Dziecko formułuje odpowiedzi na postawione pytania dotyczące słuchowiska.
 - Edukacja muzyczna. Dzieci uczą się śpiewać piosenki.
- Inne możliwości korelacji, zob. Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2019, s. 72, 74n.

4. Metody i techniki

Pogadanka, słuchowisko.

5. Środki dydaktyczne

Nagranie, piosenka.

II. Przebieg lekcji

1. Modlitwa

Na początku pomódlmy się czyniąc znak krzyża bardzo świadomie i pomódlmy się modlitwą, której nauczył nas Pan Jezus, abyśmy nigdy nie wstydzili naszej wiary.

2. Sytuacja egzystencjalna

Następuję odczytanie lub odsłuchanie następującego opowiadania. Nauczyciel może wprowadzić dzieci prosząc o uwagę i wysłuchanie opowiadania.

Wakacje dni u babci Ireny miały dzieciom szczególnie szybko. Nawet nie spostrzegły, kiedy nadszedł ostatni tydzień sierpnia i nadszedł czas na powrót do domu. Dzieci nie lubiły powakacyjnych powrotów, kiedy jednak tata obiecał, że tym razem wróca do domu pociągiem, nieco poprawił się im humor. Nigdy nie podróżowały tym środkiem lokomocji, dlatego uznały podróż za kolejną wakacyjną przygodę i oczekiwały jej z niecierpliwością. Kiedy zaś w dniu wyjazdu okazało się jeszcze, że w podróży będzie im towarzyszyć także babcia, na ich twarzach zagościł promienny uśmiech. W dniu wyjazdu Aga i Jaś wstali bardzo wcześnie. Chcieli jeszcze pożegnać się ogrodową altaną i pójść choć na chwilę do starego krzyża na skraju lasu. Traktowały go jak cenny skarb, odkryty podczas wakacyjnej wędrówki. Wczesnym przedpołudniem wspólnie z tatą i babcią usadowiły się wreszcie w pociągu, niecierpliwie czekając na sygnał do odjazdu. Ledwie pociąg ruszył babcia i tata wykonali znak krzyża.

— Czy grozi nam jakieś niebezpieczeństwo? – zapytała Aga z wyraźnym niepokojem w głosie.

— Nie. Pociąg to bardzo bezpieczny środek transportu – odpowiedział tata.

— To dlaczego wspólnie z babcią zrobiliście znak krzyża? – nie dawała za wygraną Aga.

— To piękny zwyczaj, moje dziecko. Czynimy ten gest aby powierzyć Panu Bogu czas podróży – odparła babcia.

Zaś tata dodał:

— Wykonamy go także mijając kościoły, kaplice czy krzyże przydrożne.

— Może to i jest piękny zwyczaj, ale... - powiedział z lekkim zawstydzaniem Jasiu.

— To chyba jest strasznie trudne, żeby tak publicznie pokazać innym, że kocha się Pana Boga? – dopowiedziała Aga.

— Czasami ludziom może towarzyszyć strach przed publicznym przyznaniem się do wiary. To wymaga dużo odwagi, ale jeśli ktoś naprawdę szczerze kocha Pana Boga, nie będzie się bał przyznać do Niego. Poza tym sam Pan Jezus mówił: *Do każdego więc, który się przyzna do Mnie przed ludźmi, przyznam się i Ja przed moim Ojcem, który jest w niebie* (Mt 10,32). – wyjaśniła babcia.

— Doskonale was rozumiem – wtrącił milczący dotąd tatuś – czasem nie jest się łatwo przyznać się do swojej wiary. Niekiedy mogą za to nawet grozić jakieś przykre konsekwencje.

— Konsekwencje? Jakie konsekwencje?

— Pamiętacie opowieść o obronie krzyża, w naszej szkole, w Miętnej? – zapytał tata.

— Tak, tak. Odkrywaliśmy tę historię przez całe wakacje. Uczniowie nie zgodzili się na to, żeby z sal lekcyjnych zniknęły krzyże – powiedział Jaś.

— Dokładnie tak, ostatecznie zgodzono się by umieścić krzyż w szkolnej czytelni, która stała się taką naszą niepisaną kaplicą. Jednak nie obyło się też bez konsekwencji. Dyrekcja w odpowiedzi na nasz protest zorganizowała w trakcie roku szkolnego ponowne zapisy do szkoły. Każdy z uczniów, zanim ponownie mógł rozpocząć naukę, musiał podpisać dokument, w którym deklarował, że nie będzie upominał się o obecność krzyży w szkole.

— I co zrobiliście? Podpisywaliście te dokumenty? – zapytał Jaś

— To była wyjątkowa i szczególna próba dla każdego z nas. Musieliśmy wybrać pomiędzy możliwością nauki w szkole, a obroną krzyża. Wybór był bardzo trudny, ale wierzyliśmy, że jeśli przyznamy się odważnie do Pana Boga i do naszej wiary, nic złego się nam nie stanie, dlatego zdecydowana większość uczniów nie podpisała tego dokumentu – powiedział tata

— Zawsze byłam z ciebie dumna, że dokonałeś takiego wyboru. Mimo trudności udało Ci się znaleźć nową szkołę i zdać maturę, a przy tym obroniłeś krzyż, który jest najważniejszym symbolem naszej wiary – powiedziała babcia.

— My też jesteśmy z ciebie dumni, tato i w ogóle – jesteś najlepszym tatą na świecie – dodała Aga.

— Dzięki tobie, nigdy nie będę się wstydził przeżegnać, kiedy będę przechodził koło kościoła lub przydrożnego krzyża – powiedział z odwagą Jaś.

— Bardzo się cieszę. Teraz to ja jestem z was dumny – odrzekł tata i przytulił dzieci mocno do siebie.

3. Wiara i życie Kościoła

Pogadanka:

1. Jaką niespodziankę przygotował tata dla Agatki i Jasia żeby umilić im powrót do domu?
2. Jaki gest, który wykonali babcia i tato, zaskoczył Agatkę i Jasia?
3. Dlaczego w pociągu wykonali znak krzyża?
4. Kiedy wykonujemy znak krzyża? Czy zawsze jest nam łatwo go wykonać?
5. W jaki sposób tata odważnie bronił krzyża?

4. Zastosowanie życiowe

Dzieci przypominają sobie poprawne wykonanie znaku krzyża. Zastanawiają się kiedy mogą go wykonywać. Pomocą w przypomnieniu sobie jak wykonać ten gest może być piosenka.

https://www.youtube.com/watch?v=_wb0WMRbesA

1. W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego... Tak można najprościej modlić się do Niego do Boga co właśnie uśmiecha do nas się i niebo przybliżyć Swym dzieciakom chce, do Boga, co właśnie uśmiecha do nas się i niebo przybliżyć Swym dzieciakom chce.

2. W Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego... Tym znakiem najprościej przyznać się do Niego - do Boga, którego niejeden wstydzi się, lecz my się przyznajemy, żegnając razem się.

3. W Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego... Niech każdy z nas rano zacznie dzień od tego. I wszystko, co ważne, i co mniej ważne jest, by więcej było dobra, tam gdzie Pan Bóg jest.

5. Podsumowanie treści

Krzyż jest znakiem naszej wiary. Jest to najprostszy sposób w jaki możemy świadczyć. Nie zawsze łatwo jest nam wykonać ten gest, jednak kiedy z odwagą go wykonujemy przyznajemy się do Pana Jezusa.

6. Modlitwa

Pomódlmy się żebyśmy nigdy nie wstydzieli się krzyża, który jest znakiem naszej wiary.

Ks. mgr **Marcin Gazda** – prezbiter diecezji tarnowskiej, magister teologii, uczestnik Teologicznego Studium Licencjackiego KUL (specjalizacja: katechetyka), doktorant Szkoły Doktorskiej KUL. Zainteresowania naukowe: edukacja religijna, katecheza, młodzież, nowoczesne środki przekazu, droga świętego Jakuba. Autor artykułu: Gazda M., *Modele nauczania religii w wybranych krajach Europy inspiracją dla odnowy polskiej edukacji religijnej*, *Pedagogika Katolicka. Przegląd społeczno-humanistyczno-teologiczny*, 1/2024 nr 34 s. 160-171, DOI: <https://doi.org/10.62266/PK.1898-3685.2024.34.1>.